

„Danstereu.“

et halvugentlig Nyeheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.

udgives af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danstereu“ udgives hver Uge og Fredag. Pris pr. Aargang \$1.50, Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: M. M. Andersen. Alle Bidrag til „Danstereu“ Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, behøves adresseres: M. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danstereu“

Bliver sendt til Subskribenter, indtil udtrykkelig Opgiftelse modtages af Udgiørerne, og at Gælt er betalt, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

„Ungdomsliv“

En varm anbefaling.

Kristelig Forening for Unge Mænds Festsal i København fejrede Søndag den 3. Martz Nordvestkystens kristelige Ungdomsarbejdes 20 Aars Stiftelsesfest, og i den Anledning holdt Biskop Koch en Tale om Rand. K. i. a. r. d. s. Bog „Ungdomsliv.“ Taleren gennemgik forskellige af Bogens kapitler og fremhævede, hvor rigtige Forfatterens Raad og Vejledninger er, skrevet som de er med en gennem flere Aars Virksomhed blandt de unge vundne Erfaring. — Bogen er en klassisk Konfirmationsgave, en fortællende Fødselsdagsgave og en ikke mindre god Julgave, og Taleren vilde ønske Bogen af Lykke til den Mission, den har at udføre blandt Danmarks Ungdom.

Bedre Anbefaling kunde Biskoppen je næppe have givet Bogen. Mon den da ikke ogsaa har en Mission at gæ blandt Amerikas danske Ungdom? Den har før været anmeldt og anbefalet af Past. K. A. Anter, men vi syntes, vi burde gøre Lærerne bekendt med ovennævnte Anbefaling af Biskop Koch. Bogen faas i D. L. P. H. „Dn.“s Redaktør.

Universtet i Jylland.

Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Universtet i Jylland (Aarhus) er i denne Tid oppe til Drøftelse derhjemme. At man mener det alvorligt ses deraf, at der har været holdt Møde derom i København, og en Deputation, bestaaende af Lensgreve Friis, Biskop Fr. Nielsen og Borgmester Drechsel, har forelagt Kultusminister Sørensen et Andragende fra dette Møde. Bladene derhjemme fra indholder flere Udtalelser om Sagen, særlig af Professorer ved Københavns Universtet. Saaledes ogsaa „Kr. Dgbl.“. Efter at det havde meddelt Udtalelser fra Professorerne Høfding og Jul. Larfen, der henholdsvis repræsenterer den filosofiske og juridiske Videnskabelighed, skriver dette Blad:

Vi bringer i Dag Udtalelser fra teologisk Side, idet vi har bedt Professor J. C. Jacobsen om at fremsætte nogle Bemærkninger til Planen om et jydsk Universtet. Professoren udtalte sig væsentligt i Tilslutning til H. H. Høfding og Jul. Larfen, og fremhævede stærkt, at Jordelen ved et nyt Universtet saa i Konkurrence mellem to videnskabelige Anstalter. Han henviser i saa Henseende til Betydningen af, at i Søerig har de to Universteter, et i Lund og et i Uppsala, nærende det videnskabelige Liv, som i Tyskland staar i Forbindelse med Kappelstriden mellem de mange Universteter, og fremhævede det samme for Englands Vedkommende i Konkurrencen mellem Universteterne i Oxford og i Cambridge. „Et andet Spørgsmaal er“, fortsatte Professoren, „om der i Aarhus

der kunde vi se deres Løgn. Og den Mand var „en god sidste Dages hellig“, ja maatte ogsaa han var det, for vi har ingen set bedre. De er saa fulde af Løgn og Bedrageri, saa det er en Gru. Og derfor beder vi Dem: Gør alt, hvad De kan, for at forhindre deres Fremgang i Danmark. De kan tro, vi vilde inderligt gerne tilbage igen. Men nu har vi sat alt, hvad vi ejede, til og har ingen Ting. Men vi stylder ingen Menneſter noget, og derfor vil vi gerne spørge Dem om et Raad til at komme hjem igen fra dette Land og Folk, for det er os en Vestsilens at være her.“

Konen gør derefter videre Rede for, hvorledes Manden ikke kan taale Klimaet og ikke kan faa Arbejde, medens han hjemme har haft en god Plads paa en Fabrik i Aalborg, som hun nævner. Hun spørger saa, om der dog ingen Udvej er til at hjælpe „os tre Menneſter tilbage til Danmark.“ Videre fortæller hun om et Slagsmaal paa Rind og blaas Dine, som to høje Mormongejstlige for nylig har leveret i Logan, hvor Familien opholder sig. Det begynder i Mormontirken og endte paa offentlig Gade.

Med dette, som med alt det andet, hun skriver om, har det sin Rigtighed. Jeg havde læst om det i Uafhængens allerede inden jeg modtog dette Brev. „Affæren“ endte med følgende kostelige Erklæring, som de to høje Mormombrodre offentliggjorde i Bladene:

Mormonerens gyldne Løfter og den nøgne Virkelighed.

af Sognepræst H. D. Frimodt - Møller

For 5-6 Uger siden modtog jeg fra Utah et Brev, som her skal gendes ordret, idet det i al sin literære Ubekjæmpethed giver Læseren et klart Indtryk af, hvad Brevstriveren vil fortælle. Det lyder: „Jeg beder Dem endelig om at undskylde min Driftighed i at skrive til Dem, eftersom vi er Dem ganske ubetændt. Men eftersom vi har set Deres Navn i Bladene i den sidste Tid og har erfaret, at De er meget imod Mormonerne, da interesserer det os meget, kan De tro. Gør, hvad der staar i Deres Magt, for at forhindre denne flammelige Lære. De synes jo nok, det er en underlig Udtalelse, da vi bor her i „de dejlige Dale“, som Mormonerne altid raaber om. Men jeg skal fortælle Dem vor Tilstand.

Vi har staaet i denne „Mormontirke“ i 11½ Aar i Aalborg og været saa forblinde af disse Missionærer og har bestemt og loget dem saa ofte i saa mange Aar og betalt flere Hundrede Kr. i Tiende. Og saa nærrede de os til at sende vor eneste lille Pige herover for 2 Aar siden. Og saa fortalte de, hun skulde have det saa godt, det var saadan pæne og rige Folk, som ingen imaa Børn havde, og hun skulde ikke bestille noget, men være som Datter i Huset og oplæres i alt, som var godt, og vi var jo tro, synlige nok til at lade hende rejse. Hun var 12½ Aar dengang. Nu er hun 14½. Og hun stred jo ogsaa meget godt hjem, og alt var saa meget godt. Og saa samlede vi selv Penge til vor Rejse og rejste fra Danmark 10. Aug. dette Aar og antom til Utah den sidste August, men lidt mere erfarne, end da vi forlod Aalborg. Vi havde set en god Del af deres Lumskhed paa Rejse, og da vi antom til vort Barn, da var hun næsten nøgen for Klæder, hun havde kun det allerbedste, digste for at skjule sin Nøgenhed, og vi, min Mand og jeg, vi brast i Graad og spurgte, om det var alt hendes Tøj, og hun sagde ja — og vi sagde, hvorfor hun ikke havde skrevet det hjem, men hun sagde, hun turde ikke, for Manden vilde lide, hvad hun stred hjem til os, og de havde mange Børn, og hun skulde være Slavinde for dem alle sammen, og hun maatte ikke gå i Stole de 2 Aar, hun var der, og

der kunde vi se deres Løgn. Og den Mand var „en god sidste Dages hellig“, ja maatte ogsaa han var det, for vi har ingen set bedre. De er saa fulde af Løgn og Bedrageri, saa det er en Gru. Og derfor beder vi Dem: Gør alt, hvad De kan, for at forhindre deres Fremgang i Danmark. De kan tro, vi vilde inderligt gerne tilbage igen. Men nu har vi sat alt, hvad vi ejede, til og har ingen Ting. Men vi stylder ingen Menneſter noget, og derfor vil vi gerne spørge Dem om et Raad til at komme hjem igen fra dette Land og Folk, for det er os en Vestsilens at være her.“

Konen gør derefter videre Rede for, hvorledes Manden ikke kan taale Klimaet og ikke kan faa Arbejde, medens han hjemme har haft en god Plads paa en Fabrik i Aalborg, som hun nævner. Hun spørger saa, om der dog ingen Udvej er til at hjælpe „os tre Menneſter tilbage til Danmark.“ Videre fortæller hun om et Slagsmaal paa Rind og blaas Dine, som to høje Mormongejstlige for nylig har leveret i Logan, hvor Familien opholder sig. Det begynder i Mormontirken og endte paa offentlig Gade.

Med dette, som med alt det andet, hun skriver om, har det sin Rigtighed. Jeg havde læst om det i Uafhængens allerede inden jeg modtog dette Brev. „Affæren“ endte med følgende kostelige Erklæring, som de to høje Mormombrodre offentliggjorde i Bladene:

Mormonerens gyldne Løfter og den nøgne Virkelighed.

af Sognepræst H. D. Frimodt - Møller

For 5-6 Uger siden modtog jeg fra Utah et Brev, som her skal gendes ordret, idet det i al sin literære Ubekjæmpethed giver Læseren et klart Indtryk af, hvad Brevstriveren vil fortælle. Det lyder: „Jeg beder Dem endelig om at undskylde min Driftighed i at skrive til Dem, eftersom vi er Dem ganske ubetændt. Men eftersom vi har set Deres Navn i Bladene i den sidste Tid og har erfaret, at De er meget imod Mormonerne, da interesserer det os meget, kan De tro. Gør, hvad der staar i Deres Magt, for at forhindre denne flammelige Lære. De synes jo nok, det er en underlig Udtalelse, da vi bor her i „de dejlige Dale“, som Mormonerne altid raaber om. Men jeg skal fortælle Dem vor Tilstand.

Vi har staaet i denne „Mormontirke“ i 11½ Aar i Aalborg og været saa forblinde af disse Missionærer og har bestemt og loget dem saa ofte i saa mange Aar og betalt flere Hundrede Kr. i Tiende. Og saa nærrede de os til at sende vor eneste lille Pige herover for 2 Aar siden. Og saa fortalte de, hun skulde have det saa godt, det var saadan pæne og rige Folk, som ingen imaa Børn havde, og hun skulde ikke bestille noget, men være som Datter i Huset og oplæres i alt, som var godt, og vi var jo tro, synlige nok til at lade hende rejse. Hun var 12½ Aar dengang. Nu er hun 14½. Og hun stred jo ogsaa meget godt hjem, og alt var saa meget godt. Og saa samlede vi selv Penge til vor Rejse og rejste fra Danmark 10. Aug. dette Aar og antom til Utah den sidste August, men lidt mere erfarne, end da vi forlod Aalborg. Vi havde set en god Del af deres Lumskhed paa Rejse, og da vi antom til vort Barn, da var hun næsten nøgen for Klæder, hun havde kun det allerbedste, digste for at skjule sin Nøgenhed, og vi, min Mand og jeg, vi brast i Graad og spurgte, om det var alt hendes Tøj, og hun sagde ja — og vi sagde, hvorfor hun ikke havde skrevet det hjem, men hun sagde, hun turde ikke, for Manden vilde lide, hvad hun stred hjem til os, og de havde mange Børn, og hun skulde være Slavinde for dem alle sammen, og hun maatte ikke gå i Stole de 2 Aar, hun var der, og

ning i Uafhængens, som ganske ander Stillingen. „The Salt Lake Tribune“ for 25. Januar indeholder nemlig en detaljeret Beskrivelse af Familiens Lidselshistorie i Anledning af, at den amerikanste Regering har anholdt Familien for at lade den tvangshjemfende. Mormonstræstene har nemlig indsmuglet Familien i Landet mod Loven, idet Manden som bristfugl ikke maa indvandre. Men Mormonstræstene har først endnu større Ulykker over dem. De har forledt dem til at udgive to Børn, en Dreng paa 11 Aar og en Pige paa 5 Aar, for deres egne.

Disse Børn havde Mormonstræstene i Danmark overdraget dem at føre til Amerika og anvist dem at gøre det paa denne Maade, uagtet Mormonstræstene maa have været vidende om, at den faldte Erklæring om, at Børnene var deres egne, afgavs under Ed. Paa denne Maade har Mormonerne bragt dem i Konflikt med de amerikanste Loves ved 1) ulovlig Indvandring, 2) falsk Foregivende til Indvandringssmyndighederne og 3) Mened. Familien kan uden Banfælgighed undstyldes. Hvad Meneden angaar, da er den sandsynligvis blevet afslagt, uden at Manden — utændt som han er med amerikanst Retsform og engelsk Sprog — har anet det mindste om det. Men hvidt Ansvar falder der ikke paa Mormonstræstene, der har ført Familien ind i alt dette!

Angaaende dette Punkt staar det i det amerikanste Blad: „Hr. Frimodt erklærer, at han ikke var sig det forberedte ved Edsaftagelsen bedst, idet han var bleven instrueret derom af Forstanderen for Mormonernes Mission i København, som havde sagt, at han personlig vilde være Ansvar. Denne Mand's Hjemsted er i Salt Lake City.“

„The Tribune“ beretter videre, at Folkene har afgivet følgende Erklæring om Aarsagerne til deres Vinsten om at komme over til deres Datter, dels at de af Mormonstræstene var bleven betalte om, at deres Ulykke var uopsigtigt i Gud's Hænde, det gjaldt kun for Tiden, ikke for Evigheden. Stulde det have fuldt Gyldighed, maatte de „gaa igennem Tømpel“ i Utah. Antommen her skødte de paa det ubetente, at de alligevel ikke kunde faa Lov at modtage Tømpelindvielsen. „De havde været for kort i Landet“, d.v.s. Mormonerne har frygtet Frafald og Afsløring. Villige paastod man, at de ikke havde betalt Tiende nok, men dette Punkt afføledes betydeligt, da de fremsatte Røtteringer der viste, at de ialt har betalt noget over 700 — syv Hundrede — Aars i Tiende. Men de blev stadig holdt hen, som saa i Nød, blev hjulpet af de Kristne, og deres Løst ved disses Foranstaltning kom ind i det Spor, den nu er, saa Familien vil blive hjemfendt.

Særlig har den danskjøde Presbyterianerpræst i Logan, Klemmen (f. paa Langeland, Søn af danske Mormoner) taget sig af dem. Fra Pastor Harald Jensen foretager nu ogsaa Rapport. Den beretter i et og alt det foreliggende, som her er refereret. Han fandt dem indvandrede „i et uvelst Stue“. Familien bliver tvangshjemfendt. Men den „fri Rejse“ gaar ikke længere end til Liverpool, saa de Kristne derovre maa ved Gaver og Laan hjælpe dem videre.

Er der ingen herhjemme, der vil give en Haandskræftning. Rædørendes Blad vil, antager jeg, modtage Gaver til at hjælpe denne Familie hjem og lidt paa Fode. I Betragtning af, at der her i Danmark sidste Aar under Navn af „Missionærer fra Utah“ har viret 67 Hørdere for denne fabelagtige „Religion“, udsendte derovre fra og bestaaende herhjemme af et „lofalt Præstedsømme“ paa 135 Personer, var det ønskeligt, om nærværende Nedegrelse maatte finde Optagelse ogsaa i andre af Landets Blade. Paa en eller anden Maade maa der sættes Bom for denne „religiøse“ Svindel.

Man kan ikke andet end være Sognepræst Frimodt - Møller taknemmelig for hans energiske Ar-

bejde for at aflære Mormonernes Løgn. Opfordringen om at yde Hjælp til ovennævnte Familie vil sikkert finde Gentklang hos mange. „Kristeligt Dagblad“s Kontor modtager med Glæde Bidrag. „Kr. Dgbl.“s Red.

„New Denmark, N. B., Canada.“

Hvor er det henne? Ja, tag en „U. S. Geography“, saa skal jeg vise dig det. Først finder du Staten Maine paa et af New England Kortene. Følg saa Maines øverste Grænselinie mod Vest næsten helt op til det nordøstlige Hjørne. Der vil du finde en By ved Navn „Fort Fairfield“. Gå derfra nordost for denne By, over paa den anden Side af St. John Floden, ligger New Denmark — altfaa inde i Provinzen New Brunswick — højt oppe for sig selv, ca. 1800 Fod over Havet, og den hæver sig indtil omkring ved 500 Fod over det rundt om liggende Land.

Her op kom de første danske Kolonister for nu snart 34 Aar siden. En uhyre Masse Stov og en utallig Mængde Sien ventede paa disse danske Folk, at de skulde omstabe dette Vidnis til hyggelige Hjem og frugtbar Marter.

Det lykkedes. Men ikke uden Vidselse. Folkene var nemlig fattige og uvante med Vjsten. Ingen Lejemidler til at tjene Penge, alle Lejemidler opstruede i Prisen paa det mest uforstammede, Hufene, de byggede, var daarligere, og Vinteren lang og stræng, saa der lød baade Sæt og Klage. Men for mange Gange faldt mange Træer, og ved mangt et Sted blev mangen en Sten knust, og Stykke for Stykke af frugtbar Land kom til Synet. Ad Aare lød ikke blot Huggene og Suttene, men ogsaa munter Sang til Leens Klange.

Raa, mange blev ogsaa fede af det hele og rejste deres Vej. De, der blev, fortrydte det ikke. Flere kom til, og nu tæller Kolonien ca. 100 Sjæle.

I Begyndelsen maatte man hjælpe sig, som man kunde. Folkene gik i Hjemmelaget Tøj fra Top til Taa. Spinderof og Træstuber tog sig med til Amerika. Bogmøllepænderne udbjorde Hovedmaaltidet — eller rettere alle Maaltiderne. Studer, var deres første Trækraft, og Kærterne var nogle tohjulede Indretninger med Trækstær, og Hjulene var Skiver af endelkaarne Virkestammer. De gamle taler endnu om Herligheden ved en saadan Begivenhed, som da de fik den første Høne eller det første Ko.

Hvillen Forskell paa Tilværelsen hos disse Folk og saa de første Kolonister i Nebraska f. S.!

Men det funde Klima med den høje Luft, den temmelig stabile Vinter og ikke saa streng Sommer, holdt god Helse og godt Humør i Befolkningen. Og som Tiden gik, forandrede Forholdene sig, og Raasene blev lettere.

Stoven bestaar af Møbel, Birt, Bøg, Gran, Spruce, Hemlock og Cedar. De forskellige Sorter samler sig i Grupper ifølge Jordens Form og Bestaaelse. Her adles lige saa god Sæd som andre Steder i Amerika og omtrent lige saa meget af det pr. Acre. Dette gælder Høede, Rug, Bøg, Havre, Bøghøede og Kartofler.

Endstønt Høsten aldrig har flaaet fejl, saa gik det dog kun langsomt fremad. Det er jo uhyre sent at emdanne saadan svær Stov til godt Agerland. Men hvad der særlig hindrede, var Byttehandelen. Det er først i de sidste 5-6 Aar, at der er bleven betalt kontant for de forskellige Farmprodukter. Man har i det sidste Aar flaaet ind paa en større Kartoffelaf — 2 a 3 Acres gennemsnitlig, og da Høsten var god og Prisen høj, gav det en god Ekstra-Indkomst til mange. Kolonien er i det hele langt mere fremfærdet end alle de omliggende Kolonier. Den er endog offentlig anerkendt for at være den bedste Koloni af samme Alder i hele Provinzen. Landet er næsten alle Steder i den bedste Orden, og omend Husene og Voderne ikke er saa store og stotte som mange i Vesten, saa er de dog hyggelige og praktiske. Ja, her

er virkelig mange smukke Farme med endog store Eblehave. Der er givet god Frugt. Her er de største og flejste vilde Jordbær og Himbær, jeg nogen Sinde har set.

Kolonien ejer Attie - Østefabrik. Og her er en Landmandsforening, hvis Formaal er ved gensidig Understøttelse at fremme alt til Landbruget henhørende. Den ejer fuld-blods Clyde Hingst, forskellige Race-tyre og Accorner.

Den engelske Epistopalkirke har i mange Aar bejnt Kolonien. Men det har ofte været manges Vinst at komme tilbage til den lutherste Kirke og faa Betjening fra den. I Efteraaret 1905 traadte en Snes Mænd sammen med det for Øje at faa en lutherst Præst hertil, og de henvendte sig til den atlantiske Kreds' Formand, Past. L. H. Kær i Brooklyn, om han ikke kunde sende en Præst herop for at se, om her kunde optages et Arbejde af den forenede danske ev. lutherste Kirke. Ved Kredsmedet i Westbrook, Me., samme Efteraar blev det bestemt, at Past. P. B. Thoreby skulde rejse herop for at undersøge Forholdene. Det resulterede i, at der under hans Besøg i November Maaned blev dannet en Menighed, som blev kaldt „St. Peters danske ev. luth. Menighed“, New Denmark, New Brunswick. Den nye Menighed sendte Raadsbrev til Underlegnede, og min Hustru og jeg kom herop d. 18. Jan. 1906.

Det første, det drejede sig om, var Kirke og Præstebolig. Men Herren havde lagt alt saa godt tilrette. Et Hus stod ledigt og til Leje. Det er 20 by 28 og har to Etager. Underparten, havde hørten Panel eller Forhaling, men stod der med de nøgne Stolper. Dette Lokale havde Ederen brugt til Smederværksted. Paa anden Etage er der en Værelighed paa tre Værelser. Da begge Dele af Huset passede efter Forholdene, blev det straks lejet. Villige Hænder laadede et lille Alterparti, og der blev købt 60 Stole. Vi flyttede ind i Væreligheden og begyndte at holde Gudstjeneste underredet.

Den anden Januar afholdt Menigheden sit første Aarsmøde. Regnskabet stod godt. 3 Aars Løb har der været afholdt 74 Gudstjenester her og i Foley Brook — en Binge af Kolonien, og som ligger en 5 Mil fra vort Hjem, og hvor jeg holder Gudstjeneste to Gange maanedlig. 16 Børn er bleven døbt, 70 Raabergæster har været ved Herens Bord, et Par er bleven gifte og to begravede. Vi har holdt lidt Aftenstole sidst paa forrige Vinter og en Del Ungdomsmøder Resten af Tiden. Vi har haft 56 Religionsstolefede med 53 Børn indstrevne i Stolen.

Ved Menighedens Kvartalsmøde i Oktober blev det bestemt at købe Huset med tilhørende Land (en halv Acre) for den lille Sum af 450

Rent „WHITE LEAD“ er det naturlige Malingsstof.

Forskellige Blandinger forlydes til at træde i Stedet for White Lead som Maling, men der er ikke endnu opfundet nogen virkelig Afsløser for det.

Rent White Lead har en besejnderlig Egenskab til at forene sig med Træet, hvorpaa det bruges — desuden har det en Elasticitet, som gør, at Malingen kan følge Træet, naar det tønder eller svinder. Rent White Lead alene møder alle de Fordringer, som stilles til god Maling.

RED SEAL Pure White Lead

er White Lead med det fulde naturlige Holdbarhed og Elasticitet. En Spandfuld af det bærer „the Dutch Boy“ Handelsmærke, hvilket er en absolut Garanti for absolut Pure White Lead, tillavet efter den gamle tyske Metode.

Send For Book
"A Talk on Paint," gives værdifuld information om det paint subject.
Sent free on request.

NATIONAL LEAD COMPANY,
Clark Ave. and 10th St., St. Louis, Mo.